

Vint anys sense Jordi Bosch i Mollera

Va ser capità de iot, impulsor de la Creu Roja del Mar, documentalista local, dirigent esportiu i metge.

Text > **JOAN BARBARÀ I PUIG**, estudiós de la cultura

Fotos > **ARXIU JOAN BARBARÀ**

El dimecres 23 de gener de 2002, tant el *Diari de Girona* com *El Punt* varen publicar la notícia del traspàs, a Llambilles i amb setanta-quatre anys, de Jordi Bosch i Mollera. Fumador en pipa confès, el doctor Bosch era un home elegant i de bon tracte, afable i d'una gran bonhomia. Va sobresortir en múltiples facetes de la vida, fet que explica que fos un personatge molt conegut en diversos àmbits de la societat gironina.

Va destacar en la medicina, però també com a esportista i dirigent federatiu. Cinèfil declarat, va col·laborar amb Antoni Varés i va ser president de l'AFYC (Associació Fotogràfica i Cinematogràfica de Girona). Afiliat a diferents organitzacions humanitàries, l'any 1970 va unir dues de les seves grans passions, la medicina i la vocació nàutica, i es va convertir en el primer director de la Creu Roja del Mar de la demarcació.

Una nissaga de sanitaris

Jordi Bosch va néixer a la plaça de l'Oli de Girona el 29 de gener de 1927, i era fill de Roser Mollera i de Josep Maria Bosch i Masgrau, un metge destacat que va arribar a ser cap del Servei de Tisiologia de l'Hospital de Santa Caterina i introductor, juntament amb el doctor Lluís Sayé i Sempere, de la vacuna antituberculosa BCG.

De ben petit, va viure en un entorn de sanitaris, atès que la seva germana Roser també era del ram (infermera cofundadora de Fadesia, una entitat tutelar de persones que pateixen tota

mena de demències) i el seu pare tenia la consulta privada en el mateix domicili familiar.

Després d'haver cursat el batxillerat a l'institut del carrer de la Força, es va traslladar a Barcelona a estudiar medicina, i va obtenir-ne la llicenciatura l'any 1950. Seguint les passes del seu progenitor, amplià els estudis en cardiologia i pneumologia, les mateixes disciplines en les quals el seu pare era un especialista contrastat.

Posteriorment, va completar la formació assistint a cursos, seminaris i congressos diversos, tant d'àmbit nacional com internacional. Durant aquesta etapa, cal destacar la diplomatura en broncologia que va aconseguir a la Universitat de París i l'estada que va fer, l'any 1959, en el Servei de Cirurgia Pulmonar i Cardíaca de l'Hospital Édouard Herriot de Lió, on va tenir ocasió d'aprendre d'un dels grans, el professor Pierre Hichaud.

>> *Jordi Bosch i Mollera, vestit de capità de iot.*

Medicina pública i privada

S'inicià en l'exercici de la medicina a la Ciutat Sanatorial de Terrassa, on s'especialitzà en malalties respiratòries, i l'any 1952 va tornar a Girona, on va començar a passar consulta a pacients amb problemes de cor i pulmons a la casa familiar de la pujada de Sant Domènec, número 2 (actual seu de l'ADAC), on el seu pare ja practicava la medicina privada des de feia anys.

L'any 1955 va ser un any important per a Jordi Bosch, atès que es doctorà per la Universitat Central de Madrid, es casà amb la banyolina Concepció Reig i assumí en solitari la consulta familiar, ja que el seu pare la va deixar quan va arribar a l'edat de jubilar-se.

Quan Jordi Bosch tornà a Girona, es va incorporar a l'Hospital de Santa Caterina, on va exercir de cirurgia toràcica. Més endavant, l'any 1962, va ser nomenat cap del Dispensari Antituberculós del mateix centre i es va fer càrrec de la direcció de cirurgia toràcica a les sales de fisiologia.

Un metge reconegut

El doctor Bosch va ser un facultatiu que va gaudir d'un merescut prestigi entre la professió. A la galeria de metges catalans, promoguda pel Col·legi Oficial de Metges de Barcelona, n'hi ha una extensa biografia, en la qual es destaca que va ser l'introduïdor del sistema de cribratge en radiologia, així com de la prova de la tuberculina a la demarcació.

A la mateixa semblança, s'esmenta que l'eminent fisiòleg gironí va ser acadèmic corresponsal de la Reial Acadèmia de Doctors de Barcelona, València i Múrcia, així com de l'Europea. També va formar part de l'American Thoracic Society i de l'America College of Chest Physicians, dues prestigioses institucions sanitàries.

Un pioner de la pesca submarina

Jordi Bosch va ser un estudiant aplicat, però de ben jove també ja va sentir la crida de l'esport, sempre lligada a una altra de les seves grans dèries, el mar.

El 6 de setembre de 1943, la secció de natació del GEiEG es va desplaçar a Perpinyà per participar en una competició internacional en què es va enfrontar als Enfants de Neptune, un dels clubs més destacats de la capital del Rosselló. Un cop acabades les proves, abans de tornar a Girona, els nedadors del Grup varen aprofitar

l'avinentesa per comprar alguns productes de primera necessitat que a l'altra banda de la frontera escassejaven i material esportiu, que encara era més difícil de trobar Alberes avall.

Entre les coses que varen portar del nord, hi havia un grapat de fusells de pesca submarina, un dels quals va anar a parar a les mans de Jordi Bosch, que va ser un dels primers practicants d'aquest esport a tot l'Estat. Inicialment, el doctor Bosch va practicar aquesta disciplina esportiva a l'estiu, utilitzant el sistema d'apnea (pulmó lliure), com fan els pescadors de perles al golf Pèrsic i, més endavant, es va apuntar a l'escafandrista, amb vestit de neoprè i bombones d'oxigen. Aquesta modalitat del busseig li va permetre fer immersions tot l'any. A partir del 1960, la Comandància de Marina de Barcelona va començar a adjudicar llicències per practicar aquest esport, i una de les primeres que va expedir va ser la seva. Anys després, quan aquesta activitat es va fer més popular, el pneumòleg gironí va participar en la fundació del GAS (Grup d'Activitats Subaquàtiques de Girona).

Capità de iot

A mitjan dècada dels seixanta, paral·lelament a tota l'activitat que hem descrit més amunt, Jordi Bosch es va comprar un bot, una petita embarcació que no tenia ni idea de com portar. Per això es va posar en contacte amb Joan Albó, pràctic dels ports de Palamós i de Sant Feliu i capità de la Marina Mercant, perquè li expliqués quatre nocions bàsiques sobre com conduir un vaixell. El senyor Albó, que és com tothom li deia, li'n va fer un curset accelerat i també el va informar que per menar una embarcació calia tenir un «carnet de conduir», un títol que aleshores només es podia aconseguir fent un examen a la Fira de Mostres de Barcelona.

Jordi Bosch es va treure la llicència adient i, empès pel pràctic del port, més endavant va obtenir el carnet de primera classe i el títol de patró de iot.

Aquells anys, el fisiòleg gironí va fundar la Lliga Naval a Girona, de la qual va ser president el 1975, i va entrar a formar part de la Junta Directiva del Club Nàutic Costa Brava (CNCB). Atesa la gran quantitat de gent que se'ls adreçava per demanar informació sobre què calia fer per conduir diferents embarcacions, a iniciativa del doctor

>> Parlant com a director de la Creu Roja del Mar.

A la dècada dels seixanta, Jordi Bosch es va comprar un bot, una petita embarcació que no tenia ni idea de com portar. Joan Albó, pràctic dels ports de Palamós i de Sant Feliu i capità de la Marina Mercant, li'n va fer un curset accelerat.

Bosch, el CNCB va aconseguir permís per fer els exàmens del *titulín* (autorització federativa que permet la navegació diürna de vaixells amb una eslora màxima de sis metres) a Palamós; d'aquesta manera molts «llops de mar» afeccionats es varen estalviar el feixuc desplaçament a Barcelona per fer l'examen a la Fira de Mostres. Aquest servei es va començar a fer a Palamós, però més endavant Jordi Bosch el va implantar també a Sant Feliu.

President del Club Nàutic Sant Feliu

El 17 de juliol de 1976 hi va haver eleccions a la presidència del Club Nàutic Sant Feliu (CNSF), i en va resultar ele-

gida la candidatura encapçalada per Jordi Bosch i Mollera, que va dirigir l'entitat fins al 26 de juliol de 1980, moment en què hi va tornar a haver un altre procés electoral i un altre president el va substituir.

La vinculació de Jordi Bosch amb Sant Feliu venia del 1966, en què, com a cineasta afeccionat, havia format part del jurat del IV Festival Internacional del Film Amateur de la Costa Brava. D'altra banda, Jordi Bosch era soci del club des de feia temps i, en la seva condició de president provincial de la Lliga Naval, aquesta organització feia regularment les reunions a les instal·lacions del club.

Ja abans de presidir el CNSF, l'any 1968 Jordi Bosch va aconseguir que es poguessin fer els exàmens de patró d'embarcació d'esbarjo a Sant Feliu, i quan s'hi feien, en solia ser un dels examinadors. Molts ganxons encara recorden el nom de la seva embarcació de pesca, la *Scorpio*, i també el fet que històricament ha estat l'únic president que sempre acudia al club vestit d'uniforme. En una publicació que el

CNSF va editar amb motiu del seixantè aniversari de la seva fundació, el mariner Hilari Noguerón recorda que quan algú de la plantilla del club estava malalt, immediatament el doctor li demanava que es presentés l'endemà a primera hora a la seva consulta. Tenia aquest mateix costum amb els veïns de l'escala on vivia a Girona.

Dirigent federatiu

A banda d'implicar-se en diferents responsabilitats en els clubs nàutics de Palamós i de Sant Feliu, Jordi Bosch i Mollera també va ser dirigent federatiu. El 21 i el 22 d'agost de 1965 es va celebrar a Sant Feliu de Guíxols el Campionat d'Europa de Motonàutica, que, en la categoria EU, va guanyar el català Jaume Martínez Clotet, pare del pilot de Fórmula 1 Pedro Martínez de la Rosa. L'èxit organitzatiu va apressar la creació de la Federació Espanyola de Motonàutica (fins aleshores aquesta disciplina esportiva depenia de la Federació de Clubs Nàutics). El juliol de 1970, el doctor Bosch va ser nomenat delegat de la Federació de Moto-

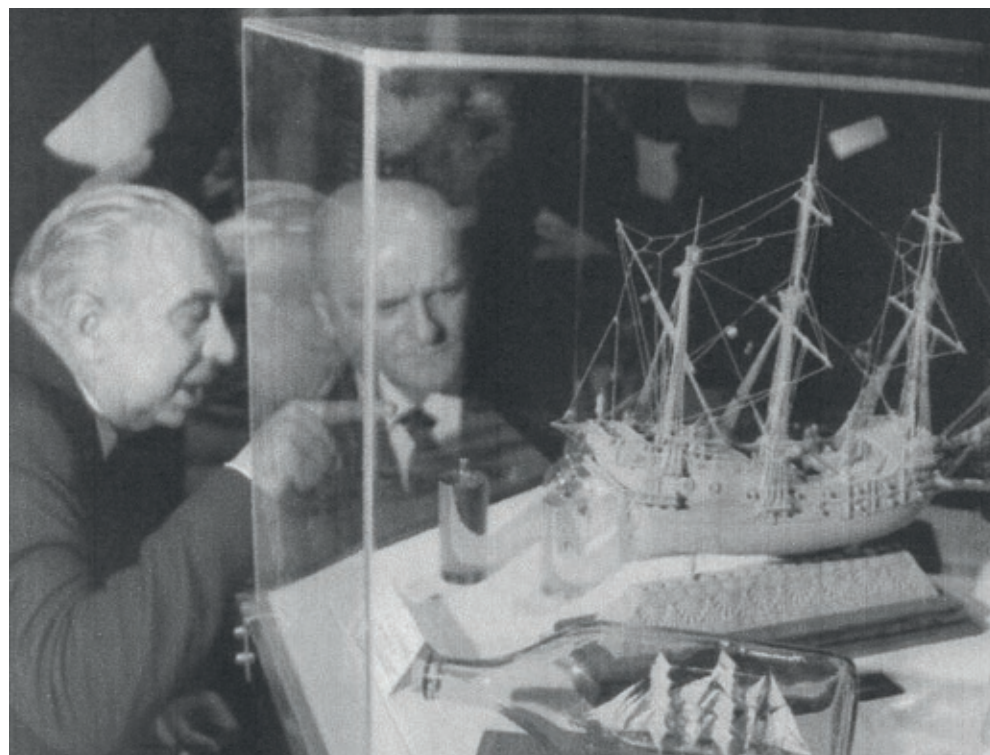
nàutica a la demarcació, i va exercir aquest càrrec durant tres anys. En aquest període també va formar part de la Junta Provincial d'Educació Física i Esports. Mentre va ser delegat de motonàutica a Girona, aquesta activitat esportiva va experimentar una enorme puixança i tant Palamós com Sant Feliu, Roses i altres ports de la Costa Brava varen organitzar competicions de forabord en alta mar a l'estiu, en les quals participaven unes embarcacions espectaculars que eren considerades les autèntiques Fórmula 1 del mar.

Impulsor de la Creu Roja del Mar

A més, entre 1970 i 1983 va ser el director de la Creu Roja del Mar a les comarques gironines. Durant el seu mandat, es va anar desplegant progressivament tot el dispositiu de vigilància a les platges i els punts de socors, els quals amb el temps es varen anar dotant amb embarcacions pneumàtiques aptes per fer actuacions i salvaments a prop de la costa. Tots aquests serveis que avui trobem tan

>> Bosch, amb el número 373, participant en una cursa nàutica.

>> Jordi Bosch assenyalava un vaixell en miniatura.

La vinculació de Jordi Bosch amb Sant Feliu venia del 1966, en què, com a cineasta afeccionat, havia format part del jurat del IV Festival Internacional del Film Amateur de la Costa Brava

normals quan anem a la platja es varen començar a desplegar a la nostra costa en aquella època.

Una altra tasca en la qual Jordi Bosch va posar molt d'interès va ser l'organització de cursos de socorrisme aquàtic. A Girona, aquests cursos, que sovint tenien lloc a la Casa de Cultura, els impartia ell mateix amb la col·laboració d'altres metges, com ara els doctors Riera Trotcha o Josep Campistol Vila (conegut pediatre i pare de Josep M. Campistol Plana, actual director general de l'Hospital Clínic de Barcelona).

A fi que els punts de socors a les platges estiguessin ben dotats i poguessin oferir un servei òptim, Jordi Bosch va utilitzar la simpatia, la bonhomia, la influència i les seves qualitats de negociació i persuasió amb l'objectiu d'obtenir recursos dels diferents ajuntaments implicats, així com de les diverses administracions.

Un malalt del cinema

Jordi Bosch, que era un enamorat del setè art, afirmava en un interview concedit al diari *El Punt* quan la Generalitat li va concedir la medalla de la Secretaria General de l'Esport que tenia a casa un arxiu de prop de tres mil pel·lícules de vídeo.

Però al polifacètic doctor no només li agradava el cinema com a espectador: durant la dècada dels seixanta va dur a terme una gran tasca com a creador i productor de curtmetratges, fonamentalment de temes locals i populars, que va donar en vida a l'Arxiu Municipal de Girona. D'aquells anys, porten la seva signatura un total de setze documentals, i en volem destacar alguns dels més representatius: *Girona, la inundació del 12 d'octubre*; *Girona nevada per les festes de Nadal* (1962), i *Llambilles* (1963), unes imatges de la masia familiar on anys després es va morir.

L'any 1964 va ser el més prolífic, i el doctor va filmar tres curts: *La processó de Corpus*, *La caravana internacional de cotxes antics* (que aquell any va començar al Fornells Park i va acabar a l'Hostal de la Gavina de s'Agaró), i *Les Festes de Primavera de Palafrugell*, amb la rua de carrosses i disfresses. L'any 1968, va fer un reportatge sobre l'exposició de flors. Les imatges varen ser enregistrades entorn del passeig Arqueològic, la plaça dels Jurats i el monestir de Sant Pere de Galligants.

Jordi Bosch va presentar alguns dels seus treballs a diferents certàmens de cinema amateur, i va guanyar alguns guardons, com ara el premi al millor film de súper-8 sonoritzat per la seva pel·lícula *Kurkuya*. El seu prestigi va fer que també fos convidat a formar part, com a membre del jurat, de diversos festivals.

Col·laboració amb Antoni Varés

Les seves afeccions cinematogràfiques varen portar Jordi Bosch i Mollera primer a fer-se soci de l'AFYC (Associació Fotogràfica i Cinematogràfica de Girona) i després a presidir-la, entre 1964 i 1968. Allà va conèixer Antoni Varés, de qui va aprendre molt. Junts varen endegar alguns projectes, com ara l'elaboració d'un documental de contingut mèdic. En aquesta producció, el cirurgià feia d'actor, atès que la pel·lícula consistia en la filmació real d'una intervenció quirúrgica.

La mort prematura del cineasta de Llagostera, el 2 de març de 1966, va interrompre una relació que prometia ser molt fructífera.

Durant la presidència de Jordi Bosch i Mollera, a partir de l'any 1967, l'AFYC va convocar el primer Trofeu Antoni Varés de cinema amateur, un certamen que es va perllongar en el temps i que lliurava al guanyador una peça escultòrica de Paco Torres Monsó.

>> Anunci professional a la premsa de l'època.